

II

(Icke-lagstifningsakter)

BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 29 juni 2011

om det statliga stöd SA.14554 (C 7/04) som Tyskland har genomfört till förmån för Gesellschaft für Weinabsatz (vinförsäljningsföretag)

[delgivet med nr C(2011) 4426]

(Endast den tyska texten är giltig)

(2012/268/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket ⁽¹⁾,

efter att i enlighet med nämnda artikel ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽²⁾, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Till följd av ett klagomål mottaget den 10 maj 2001 skickade kommissionen en skriftlig fråga till Förbundsrepubliken Tyskland den 9 november 2001. Som svar på denna fråga från kommissionen anmäldes åtgärden genom en skrivelse av den 5 mars 2002 mottagen den 8 mars 2002. Eftersom åtgärden redan hade genomförts vid den tidpunkten, registrerades den bland icke anmälda stödordningar (stöd nr NN 159/02).
- (2) Tyskland har skickat kompletterande uppgifter genom en skrivelse av den 20 november 2002, mottagen den 25 november 2002, och genom en skrivelse av den 28 april 2003, mottagen den 2 maj 2003, genom en skrivelse av den 27 maj 2003, mottagen den 28 maj 2003 och genom ett fax av den 2 oktober 2003.
- (3) Genom en skrivelse av den 19 februari 2004, SG-Greffe (2004) D/200645, underrättade kommissionen Tyskland

⁽¹⁾ Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget ersatts av artikel 107 respektive 108 i EUF-fördraget. Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut bör hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget i förekommande fall förstås som hänvisningar till artikel 87 respektive 88 i EG-fördraget.

⁽²⁾ EGT C 69, 19.3.2004, s. 11 och EUT C 329, 24.12.2008, s. 18.

om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) avseende detta stöd.

- (4) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽³⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.
- (5) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter ⁽⁴⁾.
- (6) Tyskland inkom med sina synpunkter till kommissionen genom en skrivelse av den 18 mars 2004, mottagen den 23 mars 2004. Ytterligare synpunkter lämnades genom en skrivelse av den 10 januari 2006, registrerad den 10 januari 2006, och genom en skrivelse av den 13 juli 2007, registrerad den 16 juli 2007.
- (7) Genom en skrivelse av den 21 oktober 2008, SG-Greffe (2008) D/206430, underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut om att utvidga det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget avseende detta stöd.
- (8) Kommissionens beslut att utvidga förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽⁵⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.
- (9) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter.

⁽³⁾ EUT C 69, 19.3.2004, s. 11.

⁽⁴⁾ Klaganden skickade skriftliga påminnelser till kommissionen, men inkom inte med kompletterande formella synpunkter.

⁽⁵⁾ EUT C 329, 24.12.2008, s. 18.

- (10) Tyskland lämnade (efter ansökan om förlängd frist av den 17 november 2008, godtagen av kommissionen den 21 november 2008) synpunkter till kommissionen genom en skrivelse av den 23 december 2008, registrerad den 5 januari 2009.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

II.1 Åtgärdens benämning

- (11) *Kredit an die Gesellschaft für Weinabsatz mit nachfolgendem Forderungsverzicht* [lån till *Gesellschaft für Weinabsatz* (vinförsäljningsföretag) och åtföljande avstående från fordringar]

II.2 Rättslig grund

- (12) Åtgärden genomfördes på grundval av ett skriftligt avtal mellan *Wiederaufbaukasse der rheinland-pfälzischen Weinbaugebiete* (rekonstruktionsfond för Rheinland-Pfalz vinodlingsområden, WAK) och *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH* (pfalziskt vinförsäljningsföretag, GfW).

II.3 Syfte

- (13) Syftet var att bevilja lån till GfW för uppköp av druvmust från vinodlare och vinhandlare. De tillgångar för vilka säkerhet ställts betraktades enligt överenskommelse som pantförskrivna tillgångar. Dessa tillgångar blev också föremål för olika grader av återtagandeförbehåll (*Eigentumsvorbehalt*) till vinodlarnas och vinhandlarnas (*Weinbaugetriebe und Kommissionäre*) förmån i form av enkelt, utvidgat eller förlängt återtagandeförbehåll. Fordringarna avstods när GfW hamnade i ekonomiska svårigheter på grund av en nedgång i marknadspriserna.

II.4 Offentligt organ

- (14) WAK är en offentligrättslig juridisk person i delstaten Rheinland-Pfalz, registrerad i Mainz. Rekonstruktionsfonden är verksam inom vinodlingssektorn och fungerar på samma sätt som en bank. WAK beviljar lån för omarbonering av mark (*Flurbereinigung*). WAK finansieras genom bidrag, avgifter, lån och stöd (artikel 8.1 i *Weinbergsaufbaugesetz* [lag om främjande av vinodlare]).

II.5 Stödmottagare

- (15) Stödmottagaren var GfW som beviljades ett lån av WAK på villkor som inte var förenliga med marknadsvillkoren.
- (16) GfW var ett helägt dotterföretag till *Bauern- und Winzerverband Rheinland-Pfalz Süd* (jordbrukar- och vinodlarförbundet södra Rheinland-Pfalz). Förbundet grundades 1984 för saluföring av vin, och verksamheten bestod i produktion och saluföring av mousserande vin, druvmust, druvgelé, druvsprit och brandy. GfW tillhandahöll

även tjänster till vinodlare i samband med destilleringsåtgärder (*Destillationsmaßnahmen*). Här ingick sådana åtgärder som omfattas av den gemensamma organisationen av marknaden⁽⁶⁾ och sådan statligt finansierad destillation som vanligtvis görs på grundval av rådsbeslut⁽⁷⁾. I samband med detta fungerade GfW som rådgivare för små vinproducenter och organiserade transport av vin till destillerierna.

- (17) Andra möjliga stödmottagare är de vinodlare och vinhandlare från vilka GfW, med hjälp av lånet, hade möjlighet att köpa druvmust och som inte avstod från några av sina fordringar hos GfW när WAK beslutade att göra detta, dvs. när GfW hamnade i ekonomiska svårigheter.

II.6 Bakgrund till stödet

- (18) Under 1999 köpte GfW 44 miljoner liter druvmust med hjälp av ett lån på 15 302 696,25 euro från WAK och egna resurser. 60 % av druvmusten höll minst 60 grader Öchsle och i genomsnitt minst 81 grader Öchsle. 40 % av druvmusten var vanligt bordsvin med en minimihalt på 44 Öchsle-grader, som man köpte in för att dra nytta av de förmånliga villkoren vid förebyggande destillation. Ett genomsnittspris på 0,38 euro per liter betalades för all den köpta druvmusten. Inget färdigt vin köptes upp. Köpet genomfördes på grundval av enkelt, utvidgat eller förlängt återtagandeförbehåll (*einfache, erweiterte, verlängerte Eigentumsvorbehalte*) för vinodlarna och vinhandlarna. Samtidigt avtalades att dessa säkrade tillgångar skulle betraktas som pantförskrivna för WAK.

- (19) Enligt den information som lämnats av Tyskland, var GfW:s affärsplan att dra förmån av destillationsmöjligheterna enligt förordning (EEG) nr 822/87 för 40 % av druvmusten samt att bearbeta 60 % av druvmusten till råvin för framställning av mousserande vin och att sälja det till producenter av mousserande vin. GfW planerade vidare att lagra 20 % av råvinet under nio månader till ett år, i syfte att dra nytta av EU:s vinlagringsstöd enligt förordning (EEG) nr 822/87 innan det såldes på marknaden för råvin för framställning av mousserande vin.

- (20) Den 11 november 1999 mottog vinodlarna och vinhandlarna en avbetalning på 80 % av inköpspriset. I genomsnitt betalades ett förskott på 0,31 euro per liter.

⁽⁶⁾ Rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 84, 27.3.1987, s. 1) och från och med den 1 augusti 2000 rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 79, 14.7.1999, s. 1).

⁽⁷⁾ Se t.ex. rådets beslut 2000/808/EG av den 19 december 2000 om extra nationellt stöd från Förbundsrepubliken Tysklands myndigheter till destillation av vissa produkter inom vinsektorn (EGT L 328, 23.12.2000, s. 49).

- (21) Under 1999 skickade GfW 40 % av sitt lager till förebyggande destillation. Med tanke på priset på marknaden för råvin i slutet av 1999 beslutade GfW att inte sälja något råvin det året, utan att i stället vänta på marknads återhämtning under 2000.
- (22) På grund av den jämförelsevis mycket stora skörden och den minskade försäljningen av mousserande vin under 2000 gick marknaden för vitt vin tillbaka ännu mer (på vissa ställen föll genomsnittspriserna med så mycket som 0,20 euro). Stora mängder av det bulkvin som fortfarande fanns i lager fick skickas på en ny destillationsrunda.
- (23) Till följd av en ändring av den gemensamma organisationen av marknaden av vin som antogs 1999 och som trädde i kraft den 1 augusti 2000, ersattes förebyggande destillation i enlighet med förordning (EEG) nr 822/87 av destillation för att försörja sektorn för spritdrycker i enlighet med förordning (EG) nr 1493/1999. Villkoren var betydligt sämre, och bara omkring hälften av det tidigare priset på 0,50–0,55 euro per liter för förebyggande destillation kunde betalas.
- (24) Till följd av priset 2000 visade det sig vara omöjligt för GfW att uppnå de väntade vinsterna, vare sig på vinmarknaden eller genom försörjning av marknaden för spritdrycker. Det bokförda värdet för GfW:s lager måste därför minskas väsentligt, och till följd av detta kom GfW:s skulder att överstiga tillgångarna.
- (25) På grund av de kommersiella problem som beskrivs ovan upprättades en preliminär redovisning för året till och med den 31 oktober 2000, som granskades av en revisor. Den 31 oktober 2000 översteg GfW:s skulder (15 670 155 euro) dess omsättningstillgångar (9 886 856 euro) med 5 783 299 euro och GfW hade skulder enligt tabellen nedan. Enligt en rapport utarbetad av Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH, skulle GfW mycket snart ställas inför insolvensförfarande med tanke på att skulderna översteg tillgångarna (*Überschuldung*), om inget gjordes för att undvika detta.

(26) *Tabell 1*

(i euro)	
Skulder till	Belopp
WAK	10 150 959
Finansinstitut	726 892
Leverantörer	218 460
Vinodlare och vinhandlare	4 355 581
Andra	218 263
<i>Totalt</i>	<i>15 670 155</i>

- (27) Enligt §19 i den tyska insolvenslagen (*Insolvenzordnung*) är skulder som överstiger ett företags tillgångar skäl att inleda insolvensförfarande. Därför var GfW:s styrelse skyldiga att, i enlighet med § 64 GmbHG jämförd med § 19 InsO, inom tre veckor efter det att skulderna kom att överstiga tillgångarna (*Überschuldung*) ansöka om inledning av insolvensförfarandet.
- (28) Med tanke på den hotande konkursen bad GfW vissa fordringsägare (WAK, vinodlingsföretagen och omkring 130 vinhandlare som deltagit i det köp som beskrivs i skäl 18) att avstå från delar av sina utestående fordringar så att företaget skulle kunna fortsätta med handeln. När det gäller vinodlarföretagen och vinhandlarna skulle avståendet täcka 90 % av de utestående fordringarna, vilket innebar att de bara skulle få ytterligare 2 % av det avtalade inköpspriset. Det återstående underskottet skulle undanröjas genom det nödvändiga underordnandet av fordringar och avståendet av fordringar från WAK:s sida.
- (29) I egenskap av huvudfordringsägare (se tabell 1) med en svagare säkerhetsställning, hade WAK ett väsentligt intresse av att undvika den hotande konkursen. WAK försökte därför övertyga vinodlarna och vinhandlarna om att avstå en del av sina fordringar. WAK undertecknade också ett skriftligt avtal med GfW, daterat den 4 december 2000, där man samtycker till att underordna en del av sina utestående fordringar (motsvarande GfW:s underskott) till förmån för andra fordringsägare. Det slutliga beloppet för underordnandet skulle specificeras först när vinodlarnas och vinhandlarnas deklarationer om avstående av fordringar hade mottagits, i syfte att hålla det underordnade beloppet så lågt som möjligt. Man enades också om att WAK, om det i ett senare skede skulle visa sig nödvändig att undvika insolvensförfarande, skulle avstå ett fordringsbelopp motsvarande det underordnade beloppet.
- (30) 1 700 av de totalt 2 700 vinodlarna och vinhandlarna förklarade sig villiga att avstå 90 % av sina återstående fordringar, vilket motsvarade ungefär 60 % av fordringarna från gruppen som helhet. De återstående vinodlarna och vinhandlarna förkastade dock uttryckligen erbjudandet eller svarade inte på förfrågan. Det var tydligt att några av dem beslutat att inte avstå sina fordringar på grund av sin starkare säkerhetsställning – vissa hade ett förlängt återtagandeförbehåll och hade redan fått en avbetalning på 80 % av det avtalade priset. Detta innebar att deras intäkt skulle bli högre vid ett insolvensförfarande än de 2 % av det avtalade inköpspriset som erbjöds.
- (31) Dessutom hade ett antal vinodlare och vinhandlare inkommit med klagomål mot GfW och dessa hade behandlats av domstolen som föreslog förlikning. Enligt förlikningsavtalet skulle GfW betala 70 % av de återstående fordringarna och 30 % skulle avstås. Domstolen beslutade också att GfW skulle betala 80 % av domstolsavgiften. Liknande förlikningsavtal föreslogs av andra domstolar, och mot bakgrund av detta, kunde GfW inte längre

vänta sig att övriga vinodlare och vinhandlare skulle avstå 90 % av sina återstående fordringar. Vidare hade flera vinodlare och vinhandlare nu deklarerat att de skulle begära 100 % av de återstående 20 %.

- (32) Enligt § 305a i den tyska insolvenslagen har en förlikning utanför domstol som syftar till att uppnå skuldförlikning misslyckats om så bara en enda fordringsägare beslutar att väcka talan efter det att förlikningsförhandlingarna utanför domstol har inletts.
- (33) Därför kunde GfW inte längre be vinodlarna och vinhandlarna att avstå en del av sina fordringar, såsom varit dess ursprungliga avsikt. I stället undertecknade GfW ett avtal med WAK den 21 februari 2001 i vilket WAK ger full täckning för GfW:s underskott år 2000 genom att avstå 5 005 441,60 euro av sina fordringar. För den återstående skulden för tidsperioden 1 januari 2001–31 december 2001 skulle ingen ränta tas ut. I avtalet anges också att vinodlarnas och vinhandlarnas återstående fordringar skulle regleras helt och hållet. På så sätt garanterades säkerhet för WAK:s icke underordnade fordringar, underskottssituationen åtgärdades, insolvensförfarandet undveks för tillfället och GfW kunde fortsätta med handeln.
- (34) Under perioden 1 november 2000–31 december 2000 gjorde GfW återbetalningar på lånet till WAK till ett värde av 1 440 446,92 euro. Under perioden 2001–2005 fortsatte GfW med handeln och gjorde regelbundna återbetalningar på sitt lån till WAK på sammanlagt 3 728 969,40 euro. Dessutom gjorde GfW räntebetalningar under 2001 på totalt 149 757,16 euro till WAK.
- (35) På grund av minskad omsättning på GfW:s verksamhetsområden samt otillräcklig kapitalisering hade GfW den 31 december 2004 beslutat att upphöra med all verksamhet och att avveckla GfW. Alla återstående lager på de återstående verksamhetsområdena såldes. Hela vinsten användes till att ersätta WAK. Man avtalade med köparen (en privatperson) att värdet av hela det återstående lagret enligt inventeringslistan den 31 december 2004, skulle överföras till WAK i slutet av år 2005. Värdet skulle vara det ursprungliga inköpsvärdet, dvs. 79 579,79 euro.
- (36) GfW upplöstes den 1 juni 2005 och avskrevs från handelsregistret under 2006. Det finns varken någon rättslig efterträdare eller någon juridisk person från vilken stödet skulle kunna återvinnas.
- (37) Den 31 december 2005 hade 9 897 154,65 euro av lånet återbetalats och räntebetalningar hade gjorts på

793 994,99 euro. Efter likvidationen av GfW:s återstående tillgångar (87 079,79 euro) förklarades WAK:s återstående fordringar på omkring 313 000 euro omöjliga att återvinna, och avskrevs. Den del av lånet som aldrig återbetalades uppgick därför till totalt 5 318 441,60 euro (det ursprungliga avståndet av fordringar på 5 005 441,60 euro plus de utestående fordringarna efter likvideringen på 313 000 euro).

II.7 Stödets form och nivå

- (38) Lånet från WAK på 15 302 696,25 euro till GfW beviljades 1999 genom flera delbetalningar under en löptid på 12–18 månader:

	(i euro)
11.11.1999	5 936 061,62
25.11.1999	6 868 777,04
1.12.1999	585 429,72
13.12.1999	112 110,66
17.12.1999	1 800 317,21
Totalt	15 302 696,25

- (39) Ränta togs ut enligt följande:

Fjärde kvartalet 1999	3,28 %
Första kvartalet 2000	3,51 %
Andra kvartalet 2000	4,15 %
Tredje kvartalet 2000	4,80 %
Fjärde kvartalet 2000	5,15 %
2001	4,55–5,25 %

- (40) Den 11 november 1999 mottog leverantörerna en avbetalning på 80 % av det avtalade priset. Till följd av det förlängda återtagandeförbehåll som beviljades vissa leverantörer, vilket inte skulle komma att avslutas efter beredning eller blandning, användes dessutom en del av lagret som säkerhet för dessa leverantörers återstående fordring på 20 %. Lagren skulle även betraktas som pantförskrivna för WAK. På grund av återtagandeförbehållet hade WAK dock endast en andrahandsfordring på en del av lagret, så länge de fordringar som omfattades av återtagandeförbehåll inte hade reglerats. Den största risken med avseende på prisfluktuationerna hamnade sålunda hos GfW och dess fordringsägare, främst WAK.

- (41) På det lån som WAK beviljat GfW betalades endast begränsad ränta: från 11 november 1999 till 31 december 1999 (till en räntesats på 3,28 %), från 1 januari 2000 till 31 december 2000 (3,51–5,15 %) och från 1 januari 2001 till 31 december 2001 (4,55–5,25 %). Ingen ytterligare ränta begärdes efter den 31 december 2001.
- (42) Med tanke på den risk som WAK tog när man lånade ut pengarna till GfW, borde en betydande riskavgift ha tagits ut ovanpå den vanliga räntesatsen. Eftersom ingen sådan riskavgift lades till räntan förekom ett stödinslag vid den tidpunkt då lånet beviljades. Detta stödinslag kan beräknas som skillnaden mellan den tillämpade räntesatsen och räntesatsen på marknaden plus den riskavgift som borde ha tagits ut.
- (43) Enligt kommissionens meddelande om metoden för fastställande av referens- och diskonteringsränta⁽⁸⁾, ändrat genom kommissionens meddelande beträffande en teknisk anpassning av metoden för fastställande av referensräntan och diskonteringsräntan⁽⁹⁾, som var tillämpligt under den aktuella perioden, låg Tysklands grundreferensränta mellan 5,23 % och 6,33 %. Enligt meddelandet är den referensränta som fastställs på detta sätt en minimivå, som kan ökas i situationer som medför särskilda risker (exempelvis företag i svårigheter, avsaknad av sådana säkerheter som normalt begärs av bankerna osv.). I sådana fall kan tillägget beräknas till 400 räntepunkter eller ännu mer om ingen privat bank skulle ha accepterat att bevilja lånet i fråga.
- (44) Enligt tyska uppgifter låg de räntesatser som tyska banker tog ut under samma period för liknande krediter mellan 5,25 % och 6,50 % (VR-Bank Südliche Winstrasse e.G) och 5,40 % och 6 % (Die Kreissparkasse Bad Dürkheim).
- (48) Kriteriet "privat fordringsägare" används för att bedöma huruvida en privat fordringsägare skulle ha eller har handlat på samma sätt som den offentliga fordringsägaren under samma marknadsvillkor. I det föreliggande fallet hade privata fordringsägare fordringar på GfW motsvarande 5,5 miljoner euro den 31 oktober 2000, men ingen av dem avstod från sina fordringar. Rapporten från ett oberoende revisionsföretag visade visserligen att WAK handlade logiskt ur ekonomisk synpunkt när man underordnade och avstod en del av sina fordringar, men förklarade inte varför ingen av de övriga fordringsägarna var beredda att avstå sina fordringar.
- (49) När kommissionen inledde det formella granskningsförfarandet drog den slutsatsen att det i det stadiet inte kunde uteslutas att WAK:s underordnande av och avstående från sina fordringar (lånet till GfW och framtida räntebetalningar på detta lån) inte var förenliga med kriteriet "privat fordringsägare" och gav en överdriven fördel inte bara för GfW men även för de övriga fordringsägare (i första hand vinodlare och vinhandlare) vars fordringar reglerades till fullo.
- (50) Det formella granskningsförfarandet utvidgades då till att även omfatta beviljandet av själva lånet. Det uttrycktes främst tvivel kring huruvida lånet hade beviljats enligt marknadsvillkoren (ingen riskavgift togs ut) och med tillräckliga säkerheter.
- (51) I det utvidgade granskningsförfarandet väcktes på nytt frågan om huruvida stöd även beviljats vinodlarna och vinhandlarna. Den information som då fanns tillgänglig verkade tyda på att det pris som betalats för druvmusten var högre än det relevanta marknadspriset, att syftet med transaktionen inte var att maximera vinsten utan att stödja marknaden och att den säkerhetsställning som beviljades vinodlarna och vinhandlarna enligt försäljningsavtalet var fördelaktigare än under normala förhållanden.

II.8 Åtgärdernas varaktighet

- (45) Engångsåtgärd.

II.9 Motiv för inledande av det formella granskningsförfarandet

- (46) Kommissionen inledde det formella granskningsförfarandet enligt artikel 108.2 i EUF-fördraget, eftersom den misstänkte att underordnandet av och avstående från fordringar kunde utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 i EUF-fördraget.
- (47) På grundval av den information som fanns tillgänglig när det formella granskningsförfarandet inleddes hade kommissionen, i synnerhet, undersökt huruvida underordnandet av och avstående från fordringar var förenliga med kriteriet "privat fordringsägare".
- (52) Tvivlen vad avser priset förstärktes genom handlingar som lämnats av Tyskland när förfarandet inleddes första gången; de visade att literpriset för bordsvin (exklusive moms) i Rheinland-Pfalzregionen under 1999 hade fluktuerat mellan ett minimipris på 0,26 euro (oktober/november), 0,30 euro (juni/september) och 0,35 euro (april) och ett maximipris på 1,10 euro (februari, juni, november/december). Minimimarknadspriset för bordsvin vid den tidpunkt då lånet beviljades var därför 0,26 euro per liter.
- (53) Det genomsnittliga inköpspriset på 0,38 euro per liter förefaller därför vara högre än det lägsta marknadspriset på omkring 0,26 euro per liter.

⁽⁸⁾ EGT C 273, 9.9.1997, s. 3.

⁽⁹⁾ EGT C 241, 26.8.1999, s. 9.

III. KLAGOMÅL OCH UPPGIFTER FRÅN TREDJEPARTER

- (54) Kommissionen mottog information som tydde på att ovan nämnda avstående från fordringar finansierats genom WAK-medel. Den offentliga myndighet som finansierar WAK, delstaten Rheinland-Pfalz, uppgavs ha undersökt möjligheterna till ett kapitaltillskott i WAK på grund av minskat eget kapital, men beslutade slutligen att inte göra detta.
- (55) Kommissionen mottog ett klagomål om att statligt stöd skulle vara inblandat i WAK:s avstående från fordringar. Klaganden ansåg att GfW konkurrerade på marknaden för vindestillat och att konkurrenterna skulle få betydande svårigheter att sälja sina egna produkter till följd av avståendet från fordringar till förmån för nämnda företag. Klaganden tillhandahöll flera nya tidningsartiklar innehållande information rörande WAK:s avstående från fordringar till förmån för GfW.
- (56) Samma klaganden vidarebefordrade också ett brev denne mottagit från åklagarmyndigheten i Kaiserslautern (centralt ekobrottsmyndigheten) till svar på ett brev från klaganden. Brevet från åklagarmyndigheten i Kaiserslautern summerar den information som mottagits i form av tidningsartiklar och uttalanden, och informerar i brevet klaganden om att det inte finns några grunder för att inleda en brottsutredning (*strafrechtliches Ermittlungsverfahren einzuleiten*) på grundval av den information som mottagits.

IV. SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (57) Kommissionen mottog inte några synpunkter inom ramen för det formella granskningsförfarandet.
- (58) De upprepade skrivelserna från klaganden efter det att det första granskningsförfarandet inletts tillförde inte några nya fakta eller argument.

V. SYNPUNKTER FRÅN TYSKLAND

V.1 Stödinslag vid tidpunkten för beviljande av lånet

- (59) Tyskland har lämnat omfattande information om villkoren för WAK:s lån till GfW. De ingår i beskrivningen av åtgärden i avsnitt II.
- (60) Tyskland håller i sina synpunkter med om att den ränta som togs ut av WAK för lånet till GfW var lägre än marknadsräntan. Man erkänner att skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta som togs ut utgör stöd till GfW i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (61) De tillhandahåller också bevis på att GfW hade försatts i likvidation och upplösts den 1 juni 2005. Alla återstående lager på de återstående verksamhetsområdena hade

sålts. Hela vinsten användes till att ersätta WAK. Man hade enats med köparen (en privatperson) om att värdet av hela det återstående lagret enligt inventeringslistan den 31 december 2004, skulle överföras till WAK vid årslutet. Värdet skulle vara det ursprungliga inköpsvärdet, dvs. 79 579,79 euro. GfW hade avförts från handelsregistret under 2006 och det fanns varken någon rättslig efterträdare eller någon juridisk person från vilket stödet kunde återvinnas. Mot bakgrund av etablerad rättspraxis⁽¹⁰⁾ är återvinning därför, enligt Tyskland, omöjlig.

- (62) Tyskland försäkrar att GfW:s beviljande av enkelt, utvidgat eller förlängt återtagandeförbehåll till vinodlarna och vinhandlarna i samband med försäljningen av druvmusten var förenligt med gängse affärspraxis. Tyskland försäkrar också att det, trots ägandeförbehållet, även är förenligt med gängse affärspraxis att betrakta tillgångar för vilka säkerhet ställts som pantförskrivna tillgångar, på det sätt som WAK gjorde för lånet till GfW.
- (63) Tyskland uppger att GfW:s inköp av druvmust hösten 1999 skedde till marknadspris, eftersom 60 % av den druvmust som köptes upp var kvalitetsdruvmust (minst 60 grader Öchsle) och inte vanligt bordsvin såsom antas vid inledandet av granskningsförfarandet. Enligt Tyskland är kvalitetskraven för framställning av mousserande vin högre än kraven för bordsvin (minst 60 respektive 44 grader Öchsle). De återstående 40 procenten druvmust var vanlig druvmust för framställning av bordsvin och köptes in i syfte att dra nytta av de förmånliga villkoren vid förebyggande destillation.
- (64) I sina synpunkter betonar Tyskland att GfW:s saluföringsidé för 60 % av lagret inbegrep inköp av kvalitetsdruvmust i stora kvantiteter som sedan skulle bearbetas till enhetliga partier råvin för framställning av mousserande vin (Sektgrundwein), i enlighet med vinproducenternas homogenitets- och kvalitetskrav. Råvin för framställning av mousserande vin kräver en låg nivå av SO₂ och höga halter av fruktsyra. Detta kunde endast uppnås om druvmusten köptes in under höstförsäljningsperioden och genom GfW egen bearbetning av druvmusten till råvin.
- (65) Enligt Tysklands uppgifter låg baspriset för en liter druvmust som håller 60 grader Öchsle på 0,312 euro per liter på marknaden för mousserande vin. För varje ytterligare Öchsle-grad (upp till högst 80 grader Öchsle), betalades 0,005 euro per liter. Vinodlarna och vinhandlarna fick betalt för sin kvalitetsdruvmust (60 % av den inköpta druvmusten) i enlighet med denna princip.

⁽¹⁰⁾ EG-domstolens dom av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen (Tubemeuse), REC 1990, s. I-959.

(66) I detta sammanhang hänvisar Tyskland till begreppet relevant marknad. Enligt landets åsikt kan inte marknadspriset för vanligt bordsvin användas som riktmärke för dessa 60 % av lagret, eftersom den relevanta marknaden för GfW inte är marknaden för vanligt bordsvin utan marknaden för kvalitetsråvin för användning inom framställningen av mousserande vin. Man hänvisar även till teorin om utbytbarenheten på efterfrågesidan som visar att två produkter aldrig handlas på samma marknad om den ena inte kan bytas ut mot den andra, även om priset på den ena ändras. I det föreliggande fallet gör de särskilda kraven avseende druvmust och råvin för framställning av mousserande vin att det inte är möjligt att ersätta dessa med vanlig bordsvindruvmust eller vanligt bordsvin, även om priset på bordsvin skulle minska väsentligt. Därför kommer ett sänkt pris på bordsvin inte att påverka priset på druvmust för framställning av mousserande vin, eftersom dessa två varor inte kan ersätta varandra.

(67) Enligt importstatistiken från det tyska vinodlarförbundet (Deutsche Weinbauverband) för åren 1998–2001 låg marknadspriset för importerat vitt vin (vars höga kvalitet lämpar sig för framställning av mousserande vin) på 0,38 euro per liter, dvs. betydligt högre än de 0,26 euro per liter som noterats för bordsvin. Tyskland drar i sina synpunkter slutsatsen att det rör sig om två separata marknader: en marknad för vanligt bordsvin och bordsvindruvmust, och en marknad för sådant kvalitetsråvin och sådan kvalitetsdruvmust som krävs för framställning av mousserande vin.

(68) Enligt Tyskland bör man därför dra slutsatsen att den relevanta marknaden för vin som inte är avsett att destilleras är marknaden för kvalitetsråvin för framställning av mousserande vin, med mycket högre priser (0,38 euro per liter) och inte marknaden för vanligt bordsvin med lägre priser (0,26 euro per liter). Tyskland anser därför att det pris som GfW betalade för druvmusten överensstämmer med marknadspriset på den relevanta markanden och att det innebar en normal vinstmarginal.

(69) GfW planerade vidare att delta i EU:s lagrings- och destillationsprogram (GfW hade redan tidigare erbjudit vinodlare dessa tjänster). Inom ramen för lagringsprogrammet betalades 0,06 euro per liter för 20 % av lagren, vilka senare skulle säljas som råvin för framställning av mousserande vin. Inom ramen för destillationsprogrammet betalades 0,50–0,55 euro per liter för de 40 % av lagret som skickades till destillering.

(70) Enligt Tyskland var det möjligt att utnyttja dessa möjligheter i vinstsyfte när WAK beviljade lånet till GfW. Å ena sidan hade GfW för avsikt att använda 40 % av den inköpta musten till förebyggande destillation i december 1999 till ett betydligt högre destillationspris än inköpspriset (0,50–0,55 euro per liter). Å andra sidan sade prognoserna att producenterna av mousserande vin skulle betala relativt höga priser (mellan 0,36 och 0,41 euro per liter) för stora partier av enhetligt, garanterat kvalitetsråvin. Tyskland anser att GfW kunde ha uppnått en genomsnittlig försäljningsintäkt på 0,44 till 0,46 euro

per liter, vilket är långt över det genomsnittspris på 0,38 euro per liter som betalades till vinodlarna och vinhandlarna.

(71) Planeringen baserades på följande antaganden om riktpriiser:

	Volym	Pris/liter (euro)
Destillering	40 %	0,50–0,55
EU-bidrag för lagring av vin/must (1 år): 0,06 euro/liter och efterföljande försäljning i form av råvin för framställning av mousserande vin	20 %	0,435
Försäljning av råvin för framställning av mousserande vin	40 %	0,375

(72) Baserat på dessa antaganden förväntades ett genomsnittligt försäljningspris på 0,44 till 0,46 euro/liter.

(73) Ovanstående prognostiserade försäljningsresultat i följande vinstberäkning:

	Pris/liter (euro)
Inköpspris och bearbetning	0,37–0,38
Inkomst från försäljning i form av råvin för framställning av mousserande vin, destillering, lagringsbidrag	0,44–0,46
Förväntad vinst	0,06–0,09

(74) Baserat på en total volym på omkring 44 miljoner liter, kunde en total vinst på omkring 2,64–3,96 miljoner euro förväntas.

(75) Tyskland hänvisar också till att det marknadspris som anges av Europeiska kommissionen i besluten om att inleda granskningsförfarandet (0,26 euro per liter) är den lägsta prisnoteringen för bordsvin i november 1999. Den fullständiga prisnoteringen på marknaden för bordsviner för november 1999 sträcker sig från 0,26 till 0,56 euro per liter. Detta speglar för övrigt den fullständiga prisspridningen för hela 1999. För 2000 låg spridningen mellan 0,20 euro och 0,41 euro per liter. Tyskland betonar också att Öchsletalet för 60 % av den druvmust som köptes in av GfW låg på i genomsnitt 81 grader Öchsle, vilket är mycket högre än kravet för bordsviner (44), och detta återspeglades naturligtvis i det pris som GfW betalade för musten.

V.2 Stödinslag vid tidpunkten för underordnande av fordringar och avstående av fordringar

(76) Enligt Tyskland fastställdes det att GfW hotades av insolvens efter ett delårsbokslut i november 2000. GfW hade då ett underskott i räkenskaperna på omkring 6 miljoner

euro, vilket bekräftades när årsräkenskaperna upprättades för 2000. Skälen till underskottet var att värdet på det lager som fortfarande var i GfW:s ägo hade sjunkit på grund av den betydande marknadsprisnedgången, vilket innebar att GfW endast skulle kunna sälja sitt lager till ett lägre pris än först planerat.

(77) Enligt de tyska uppgifterna hade WAK den 31 oktober 2000 fortfarande fordringar på GfW på omkring 10 miljoner euro. Som pantförskrivning hade WAK GfW:s tillgångar, för vilka säkerhet ställts, värderade till 5,7 miljoner euro vid samma tidpunkt. Dessa omfattades av återtagandeförbehåll (enkelt, utvidgat eller förlängt) till förmån för vinodlarna och vinhandlarna, vilket enligt Tyskland skulle ge dem prioritet vid eventuell insolvens. Enligt Tyskland skulle GfW alltså, vid eventuell insolvens, vara tvungen att reglera betalningarna till vinodlarna och vinhandlarna till ett värde på omkring 3,5 miljoner euro, innan betalning till någon annan fordringsägare kunde göras.

(78) För att åtgärda underskottssituationen i tid och undvika inledande av insolvensförfarandet i enlighet med § 64 GmbHG jämförd med § 19 InsO, krävdes omedelbara insatser.

(79) Tyskland påpekar att WAK, i egenskap av huvudfordringsägare med en svagare säkerhetsställning, hade ett väsentligt intresse av att undvika den hotande konkursen. WAK försökte därför övertala vinodlarna och vinhandlarna att avstå en del av sina fordringar och enades den 4 december 2000 med GfW om följande:

— ett underordnande av fordringar för ett belopp motsvarande underskottet efter det att vinodlarna och vinhandlarna hade gått med på att avstå 90 % av sina återstående fordringar,

— att (men endast om nödvändigt) avstå den fordring de hade gått med på att underordna.

(80) Trots en framgångsrik inledning av förhandlingarna, då en majoritet av vinodlarna och vinhandlarna samtyckte till att avstå sina fordringar, misslyckades GfW till slut på grund av samordnade åtgärder mellan vissa vinodlare och vinhandlare och deras advokater. De var inte villiga att avstå sina fordringar på grund av sin förmånliga säkerhetsställning till följd av sitt utvidgade eller förlängda åtagandeförbehåll och ingav klagomål. Dessa klagomål behandlades av domstolen, som förslog förlikningsavtal.

Enligt förlikningsavtalet skulle GfW betala 70 % av de återstående fordringarna och 30 % skulle avstås. Domstolen beslutade också att GfW skulle betala 80 % av domstolsavgiften. Liknande förlikningsavtal föreslogs av andra domstolar. Mot bakgrund av detta, kunde GfW inte längre vänta sig att vinodlarna och vinhandlarna skulle avstå 90 % av sina återstående fordringar. Vidare hade flera vinodlare och vinhandlare nu deklarerat att de skulle begära 100 % av de återstående 20 %. Det faktum att 1 700 av 2 700 vinodlare och vinhandlare redan hade uppgett att de skulle vara villiga att avstå en del av sina fordringar var inte längre relevant, eftersom det i § 305a i den tyska insolvenslagen anges att en förlikning utanför domstol som syftar till att uppnå skuldförlikning har misslyckats om så bara en enda fordringsägare beslutar att väcka talan efter det att förlikningsförhandlingarna utanför domstol har inletts.

(81) Den 21 februari 2001 kom WAK därför överens med GfW om att täcka GfW:s underskott för 2000 genom att avstå 5 005 441,60 euro av sina fordringar, att inte ta ut någon ränta på den återstående skulden för tidsperioden 1 januari 2001–31 december 2001 och att vinodlarnas och vinhandlarnas fordringar skulle regleras helt. Säkerheten för icke underordnade fordringar garanterades. GfW:s underskottssituation åtgärdades, insolvensförfarandet undveks och GfW kunde fortsätta med handeln.

(82) Tyskland anser att underordnandet av och avståendet från fordringarna båda är förenliga med kriteriet "privat fordringsägare". Som stöd för detta yttrande hänvisar Tyskland till relevant rättspraxis.

(83) Att avstå en del av fordringarna kan krävas för att öka det belopp som faktiskt återvinns⁽¹¹⁾. En privat fordringsägare skulle handla på ett sätt som minimerar förlusterna. I det fall en fordring inte omfattades av tillräcklig säkerhet, skulle ett avtal om att skjuta upp betalningen öka chanserna till återbetalning utan förluster eftersom gäldenären skulle ges möjlighet att klara krisen och förbättra sin situation⁽¹²⁾. I domen i HANSA-målet tillbakavisar förstainstansrätten (i dag *tribunalen*) kommissionens tidigare praxis att kräva lika avstående av fordringar för privata respektive offentliga fordringsägare, dvs. att avståendet står i proportion till deras andel av skulden. Förstainstansrätten fastställer i stället att kriteriet "privat fordringsägare" kan tillämpas även när proportionerna mellan olika fordringsägarers avståenden är asymmetriska. Förstainstansrätten betonar att fordringsägarers ställning i egenskap av fordringsägare med hypotek, förmånsrätt eller oprioriterade fordringar är avgörande, dvs. vilken rangordning de olika fordringsägarnas säkerheter har. Förstainstansrätten fastställde att en offentlig fordringsägare handlar som en privat fordringsägare när

⁽¹¹⁾ EG-domstolens dom av den 29 april 1999 i mål C-342/96, Spanien mot kommissionen, REC, s. I-2459.

⁽¹²⁾ EG-domstolens dom av 22 november 2007 i mål C 525/04, Spanien mot Lenzing, REG, s. I-9947.

denne beslutar att avstå en del av sina fordringar efter en omfattande och rimlig utvärdering av hur stort belopp som kommer att kunna återvinnas, av risken för likvidation och av sannolikheten för att företagets lönsamhet kan återställas⁽¹³⁾. Slutligen hänvisar Tyskland till kommissionens beslut i Huta Cynku-målet, där kommissionen fastställde att ingen fördel och därmed inget statligt stöd förekommer när en omstrukturering skulle leda till högre intäkter än likvidation⁽¹⁴⁾.

- (84) På dessa grunder resonerar Tyskland att både underordnandet av och avståendet från fordringarna var förenligt med kriteriet "privat investerare", med tanke på WAK:s ställning som huvudfordringsägare och dess svaga säkerhetsställning jämfört med vinodlarna och vinhandlarna, och att de inte utgör statligt stöd. I ett insolvensförfarande skulle WAK ha förlorat åtminstone samma och högst sannolikt en betydligt större andel av sin återstående fordring.
- (85) Det var endast genom att undvika insolvens för GfW och reglera vinodlarnas och vinhandlarnas återstående fordringar som WAK kunde få fullständiga säkerhetsrättigheter med avseende på det återstående lagret och kunde säkra en högre återbetalning av sina återstående fordringar än vad som hade varit fallet vid insolvens.
- (86) Ur ett förhandsperspektiv handlade WAK, enligt Tyskland, korrekt – särskilt som de lyckades säkra en högre återbetalning genom att ha omvandlat sin svaga säkerhetsställning till en prioriterad fordring (hypotek) och undvikit den hotande konkursen för GfW. Enligt Tyskland skulle vilken privat bank som helst ha agerat på samma sätt i samma situation.
- (87) Enligt Tyskland skulle en förhandsutvärdering av GfW:s räkenskaper ha lett till bedömningen att WAK, genom GfW:s fortsatta handel, skulle ha kunnat få till stånd en återbetalning på 5 112 918,81 miljoner euro. Om insolvensförfarande i stället hade inletts gentemot GfW, skulle WAK endast ha kunnat få till stånd en återbetalning på högst 2,4 miljoner euro. Detta innebär en skillnad på minst 2,7 miljoner euro.
- (88) Detta bekräftas av en rapport från den 3 februari 2003, som utarbetats av en oberoende revisionsfirma⁽¹⁵⁾ och beställts av WAK och som lämnats in av de Tyskland. I rapporten dras slutsatsen att WAK handlade logiskt ur

ekonomisk synpunkt när man underordnade och avstod en del av sina fordringar på beloppet ovan samt avstod från framtida räntebetalningar. Skälen till denna slutsats har lagts fram av Tyskland och anges nedan:

- Om WAK inte hade underordnat och avstått från sina fordringar och från räntebetalningarna skulle GfW ha tvingats att ansöka om konkurs och skulle ha avvecklats. WAK:s fordringar skulle ha reglerats genom försäljningen av GfW:s lager.
- Om företaget hade avvecklats skulle värdet på GfW:s lager ha minskat. De faktiska intäkterna från försäljningen av lagret skulle endast ha varit omkring 50 till 70 % av det bokförda värdet. Med hänsyn till säkerhetsrättigheterna skulle intäkterna ha uppgått till mellan 1,84 miljoner och 2,4 miljoner euro.
- Insolvensförfaranden är kostsamma.
- Enligt den tyska insolvenslagen (*InsO*) föreskrivs rätt till separation för produkter som omfattas av åtagandeförbehåll; detta fastställs emellertid på grundval av konkursförvaltarens möjlighet att välja mellan avtalets genomförande eller separation av tillgångar (§ 103 *InsO*). Separation av tillgångar är endast möjligt om konkursförvaltaren vägrar att genomföra avtalet, vilket innebär att fordringsägaren kan dra sig ur avtalet och begära separation av tillgångarna, och har rätt till ersättning för avbrytandet av avtalet. Avbetalningar får dras av. I gengäld kan GfW begära återvinning av redan gjorda utbetalningar, vilka får räknas av mot ersättningen för avbrytandet av avtalet.
- Efter det att WAK underordnat en del av sin fordran var det rättsligt möjligt för GfW att undvika insolvensförfarande, och efter att ha avstått en del av sina fordringar och av räntebetalningarna hade WAK utestående fordringar på 5,15 miljoner euro som blev återvinningsbara därför att GfW kunde fortsätta med handeln.
- Det påpekas också att om insolvensförfarandet hade inletts kunde de återbetalningar av lånet på 1 440 476,92 euro som GfW gjort till WAK under perioden 1 november–31 december 2000 ha bestridits av GfW med stöd av insolvensreglerna. WAK skulle då ha varit tvungen att återbetala dessa medel.

⁽¹³⁾ Förstainstansrättens dom av den 11 november 2002 i mål T-152/99, HANSA mot kommissionen, REG 2002 s. II-3049.

⁽¹⁴⁾ Kommissionens beslut av den 25 september 2007 om statligt stöd C 32/06 (f.d. N 179/06) som genomförts av Polen till förmån för Huta Cynku Miasteczko Śląskie SA, 2008/142/EG.

⁽¹⁵⁾ Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH.

- (89) Tyskland betonar att en efterhandsutvärdering visar att valet att underordna och avstå fordringar var mer logiskt i ekonomiskt hänseende, eftersom de återbetalningar som mottogs genom undvikande av insolvens för GfW uppgick till 4 670 517,65 euro, vilket är mer än de maximala 2,4 miljoner euro som hade kunnat säkras genom insolvensförfarandet.
- (90) Tyskland drar slutsatsen att eftersom underordnandet av och avståendet från fordringar var förenligt med kriteriet "privat fordringsägare", förekom inget stöd till vinodlarna och vinhandlarna vid tidpunkten för WAK:s underordnande av och avstående från fordringar.

VI. BEDÖMNING AV STÖDET

VI.1 Gemensam organisation av marknaden

- (91) Fram till dess att rådets förordning (EG) nr 479/2008 av den 29 april 2008 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin⁽¹⁶⁾ trädde i kraft reglerades odling och bearbetning av vin av förordning (EG) nr 1493/1999. Enligt artikel 71 i förordning (EG) nr 1493/1999 ska artiklarna 87, 88 och 89 i fördraget (nu artiklarna 107, 108 och 109 i EUF-fördraget) tillämpas på produktion av och handel med de produkter som omfattas av den förordningen. Före den 31 juli 2000 reglerades odling och bearbetning av vin genom förordning (EEG) nr 822/87. Enligt artikel 76 i förordning (EEG) nr 822/87 ska artiklarna 92, 93 och 94 i fördraget (nu artiklarna 107, 108 och 109 i EUF-fördraget) tillämpas på produktion av och handel med de produkter som förtecknas i artikel 1 i förordningen. De berörda åtgärderna måste därför granskas mot bakgrund av reglerna om statligt stöd.

VI.2 Förekomst av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget

- (92) Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget är statligt stöd sådant stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, otillet i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (93) WAK är ett offentligt företag och finansieras dels med medel från förbundsstaten Rheinland-Pfalz och dels med hjälp av skattelikhande avgifter. Stödet finansieras därför med statliga medel.
- (94) Stöd till ett företag förefaller påverka handeln mellan medlemsstater om företaget är verksamt på en marknad som är öppen för handel inom EU⁽¹⁷⁾. Handeln med

jordbruksprodukter inom unionen är omfattande. Det föreliggande stödet riskerar således att påverka handeln mellan medlemsstaterna⁽¹⁸⁾.

- (95) Domstolen har fastställt att för att kunna bestämma om en statlig åtgärd utgör stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste det också bestämmas huruvida det mottagande företaget har fått en ekonomisk fördel som det inte skulle ha fått under normala marknadsvillkor⁽¹⁹⁾ och/eller huruvida åtgärden gjort det möjligt för företaget att klara kostnader som det annars skulle ha behövt reglera med egna finansiella medel⁽²⁰⁾. Detta skulle vara tillräckligt för att fastställa om det förekommit snedvridning av konkurrensen⁽²¹⁾.

VI.2.1 Förekomst av stöd till Gesellschaft für Weinabsatz (GfW)

VI.2.1.a WAK:s beviljande av lån

- (96) Lånet från WAK på 15 302 696,25 euro beviljades under hösten 1999. Ränta togs ut av GfW till en räntesats på mellan 3,28 och 5,25 % under lånets löptid. Ingen riskavgift togs ut. Referensräntan för Tyskland låg under denna period mellan 5,23 % och 6,33 %.
- (97) Tyskland är ense med kommissionen om att lånet inte beviljades till marknadsvillkor. Om lånet beviljats till marknadsvillkor hade en högre grundränta tagits ut och en riskavgift hade lagts till med tanke på den begränsade säkerheten och pantförskrivningen för det erbjuda lånet.

- (98) Det går att dra slutsatsen att lånet till GfW innehöll ett inslag av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget eftersom GfW fick en ekonomisk fördel som företaget inte skulle ha fått under normala marknadsvillkor. Stödinslaget beräknas som skillnaden mellan uttagen ränta och referensräntan plus en adekvat riskavgift.

(99) Möjlig överföring av stödet till rättsliga efterträdare

⁽¹⁸⁾ Under 1999 uppgick Tysklands handel med vin inom gemenskapen till 10 364 600 liter (import) och 1 881 900 liter (export). Inga uppgifter finns tillgängliga för Rheinland-Pfalz. (Källa: federala statistiska byrån).

⁽¹⁹⁾ EG-domstolens dom av den 11 juli 1996 i mål C-39/94, SFEI m.fl., REC 1996, s. I-3547, punkt 60.

⁽²⁰⁾ EG-domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen REC s. I-207, punkt 41.

⁽²¹⁾ EG-domstolens dom av den 17 september 1980 i mål C-730/79, Philip Morris mot kommissionen, REC s. 2671.

⁽¹⁶⁾ EUT L 148, 6.6.2008, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Se i synnerhet EG-domstolens dom av den 13 juli 1988 i mål C-102/87, Frankrike mot kommissionen, REC, s. 4067.

(100) Enligt Tyskland likviderades GfW och upplöstes den 1 juni 2005. Alla återstående lager på de återstående verksamhetsområdena hade sålts. Hela vinsten användes till att ersätta WAK. Man hade enats med köparen (en privatperson) om att värdet av hela det återstående lagret enligt inventeringslistan den 31 december 2004, skulle överföras till WAK i slutet av år 2005. Värdet skulle vara det ursprungliga inköpsvärdet, dvs. 79 579,79 euro. GfW hade avförts från handelsregistret under 2006 och det fanns varken någon rättslig efterträdare eller någon juridisk person från vilket stödet kunde återvinnas. Mot bakgrund av etablerad rättspraxis⁽²²⁾ är återvinning därför, enligt Tyskland, omöjlig.

(101) Eftersom GfW:s återstående tillgångar såldes skulle den person som köpte dem ha kunnat dra nytta av det stöd som beviljats GfW. Eftersom den personen betalade det ursprungliga inköpspriset och marknaden hade gått tillbaka de senaste åren, är det dock tydligt att det pris som köparen betalade minst motsvarade marknadspriserna. Kommissionen drar därför slutsatsen att inget stöd överförts till köparen av GfW:s återstående lager. GfW upphörde samtidigt att existera och något stöd kan därför inte återvinnas.

VI.2.1.b WAK:s underordnande av och avstående från fordringar

(102) Underordnandet av fordringar och avståendet från fordringar respektive räntebetalningarna finansierade med WAK:s egna medel och ett motsvarande lån som togs av WAK, och bör därför betraktas som finansierade med statliga medel.

(103) För att fastställa om underordnandet av fordringar och avståendet från fordringar respektive räntebetalning utgör ett statligt stöd till GfW i den mening som avses i artikel 107.1 i FEUF, är det nödvändigt att fastställa om GfW härigenom får en ekonomisk fördel som det inte skulle ha fått under normala marknadsvillkor och/eller om åtgärden gjorde det möjligt för GfW att undvika att betala kostnader som det normalt skulle ha reglerat med hjälp av egna finansiella medel. Denna bedömning måste göras mot bakgrund av kriteriet "privat fordringsägare". Kriteriet "privat fordringsägare" används för att bedöma huruvida en privat fordringsägare skulle ha eller har handlat på samma sätt som den offentliga fordringsägaren under samma marknadsvillkor.

(104) Enligt fastställd rättspraxis kan avstående av en del av fordringarna vara nödvändigt i syfte att öka det belopp som faktiskt återvinnas. En privat fordringsägare skulle handla på ett sätt som minimerar förlusterna⁽²³⁾. I det

fall en fordring inte omfattades av tillräcklig säkerhet, skulle ett avtal om att skjuta upp betalningen öka chanserna till återbetalning utan förluster eftersom gäldenären skulle ges möjlighet att klara krisen och förbättra sin situation⁽²⁴⁾.

(105) I domen i HANSA-målet⁽²⁵⁾ tillbakavisar förstainstansrätten kommissionens tidigare praxis att kräva lika andel av avstående av fordringar för privata respektive offentliga fordringsägare i förhållande till deras andel av skulden. Domstolen fastställer i stället att kriteriet "privat fordringsägare" kan tillämpas även när förhållandet mellan olika fordringsägare vad gäller avståendet är asymmetriskt. Punkterna 168 och 169 i domen lyder som följer:

"När ett företag vid en kraftig försämring av dess finansiella situation föreslår ett avtal, eller en rad avtal, om att justera skulderna till sina fordringsägare för att förbättra sin situation och undvika likvidation, måste varje fordringsägare göra ett val med avseende på å ena sidan det belopp som den erbjuds inom ramen för det föreslagna avtalet, och å andra sidan det belopp som den uppskattar att den kan erhålla vid en eventuell likvidation av företaget. Fordringsägarens val påverkas av en rad faktorer, såsom dess egenskap av fordringsägare med hypotek, förmånsrätt eller oprioriterade fordringar, dess eventuella säkerheter och deras omfattning, dess bedömning av företagets chans att återhämta sig och vad som skulle komma den till godo om företaget likviderades. Om det till exempel visade sig att ett företags tillgångar hade ett sådant realisationsvärde att endast de fordringar som var förenade med hypotek eller förmånsrätt skulle få betalt om företaget likviderades, skulle de oprioriterade fordringarna inte ha något värde. I en sådan situation, skulle den omständigheten att en fordringsägare med oprioriterade fordringar frivilligt avstod från betalning för en betydande del av sin fordran inte utgöra någon verklig eftergift."

Härav följer bland annat att det, om det är okänt vilka faktorer som har avgjort vad de alternativ som fordringsägarna erbjudits var värda, inte endast på den grunden att förhållandet mellan de belopp som olika slags fordringsägare har avstått från är till synes oproportionerligt går att dra några slutsatser avseende skälen till att de har gått med på de föreslagna skuldnedskrivningarna."

(106) I HANSA-målet⁽²⁶⁾ fastställde förstainstansrätten vidare att en offentlig fordringsägare handlar som en privat fordringsägare när denne beslutar att avstå en del av sina fordringar efter en omfattande och rimlig utvärdering av hur mycket som kommer att kunna återvinnas, av risken för likvidation och sannolikheten att företagets lönsamhet kan återställas. I Huta Cynku-målet⁽²⁷⁾ beslutade kommissionen, slutligen, att ingen fördel och därmed inget statligt stöd kan anses förekomma i det fall en omstrukturerings skulle leda till högre intäkter än likvidation.

⁽²²⁾ Se fotnot 10.

⁽²³⁾ Se fotnot 11.

⁽²⁴⁾ Se fotnot 12.

⁽²⁵⁾ Se fotnot 13.

⁽²⁶⁾ Se fotnot 13.

⁽²⁷⁾ Se fotnot 14.

- (107) Vid bedömningen av huruvida en privat fordringsägare skulle ha handlat eller har handlat på samma sätt som WAK är det, med hänvisning till den rättspraxis som citeras ovan, nödvändigt att undersöka vilka valmöjligheter som WAK hade när man drog slutsatsen att GfW stod inför konkurs, och de ekonomiska följderna av dessa valmöjligheter. Som ett andra steg är det också nödvändigt att göra samma undersökning med avseende på vinodlarna och vinhandlarna och sedan bedöma huruvida WAK:s situation kan jämföras med och bedömas utifrån vinodlarnas och vinhandlarnas agerande.
- (108) När WAK informerades om att GfW hotades av insolvens, hade man två valmöjligheter: WAK kunde antingen låta insolvensförfarandet inledas, eller undvika detta genom att sluta ett avtal med GfW som innebar att GfW skulle kunna fortsätta med handeln. På grundval av den information som lämnats in av Tyskland och som stöds av en rapport av den 3 februari 2003, utarbetad av en oberoende revisionsfirma (se skäl 88), skulle de ekonomiska följderna (enligt Tyskland) vara följande: Om insolvensförfarandet inleddes kunde WAK förvänta sig att återvinna högst omkring 2,4 miljoner euro av sina fordringar. Om WAK undertecknade ett avtal med GfW, där man avstod en del av sina fordringar och på så sätt möjliggjorde för GfW att fortsätta med handeln, kunde WAK vid en förhandsbedömning förvänta sig att återvinna omkring 5,1 miljoner euro av sina fordringar. Skillnaden mellan de två valmöjligheterna blir 2,7 miljoner euro till förmån för det alternativ som möjliggör för GfW att undvika insolvensförfarandet. Vinodlarnas och vinhandlarnas eventuella vilja att göra samma sak hade endast ett mycket begränsat inflytande på återvinningsbegränsningarna, och ändrade inte resultatet vid en jämförelse av de två alternativen.
- (109) Uppskattningen av återvinningsbeloppet vid insolvens (2,4 miljoner euro) i rapporten är baserat på Tysklands antagande att vinodlarnas och vinhandlarnas fordringar på 4,4 miljoner euro måste regleras före WAK:s fordringar. Enligt Europeiska kommissionen borde det, med stöd av den tyska insolvenslagen, bara vara skulden till de vinodlare och vinhandlare som omfattades av förlängt återtagandeförbehåll som skulle behöva regleras före WAK:s skuld. De övriga skulderna skulle ha samma ställning som WAK:s skuld. Europeiska kommissionens egna beräkningar visar dock att WAK, i det fall WAK:s respektive vinodlarnas och vinhandlarnas fordringar alla skulle ha samma ställning, ändå kunde förvänta sig att återvinna högst 4,7 miljoner euro vid insolvens (baserat på en maximal total återbetalning på 6,8 miljoner euro vid insolvens och på att WAK, vinodlarna och vinhandlarna skulle ersättas i proportion till den respektive skulden till dem – 10 miljoner euro för WAK och 4,4 miljoner euro för vinodlarna och vinhandlarna). Man kan därför dra slutsatsen att det mest fördelaktiga alternativet för WAK, vid en förhandsutvärdering var att göra det möjligt för GfW att undvika insolvens.
- (110) Vinodlarna och vinhandlarna å andra sidan stod inför en helt annan beräkning. För det första hade de redan mottagit 80 % av betalningen för sina levererade varor. För det andra skulle de enligt GfW:s erbjudande endast få tillbaka 10 % av de 20 procenten i återstående skuld till dem. Detta innebar att de i själva verket endast skulle få tillbaka ytterligare 2 % av det avtalade inköpspriset om de undertecknade avtalet. Detta är helt klart mindre än vad de skulle kunna vänta sig vid ett insolvensförfarande, oavsett deras säkerhetsställning (enkelt, utvidgat eller förlängt återtagandeförbehåll). De kunde förvänta sig att få tillbaka 48 % av sina återstående fordringar (2,1 miljoner euro av totalt 4,4 miljoner euro i skuld till dem). Det är därför inte någon överraskning att vissa vinodlare och vinhandlare avböjde GfW:s erbjudande. För det tredje måste det ha varit uppenbart att det var i WAK:s intresse att avstå en del av sina fordringar och undvika insolvens även om vinodlarna och vinhandlarna inte gjorde samma sak, vilket också skulle medföra att vinodlarna och vinhandlarna fick en större andel av sina återstående fordringar än de erbjudna 10 procenten. För det fjärde hade flera av dem redan väckt talan mot GfW vid domstol, och domstolen hade avgjort till deras förmån och tvingat GfW att reglera 80 % av de återstående fordringarna.
- (111) Trots att vinodlarna, vinhandlarna och WAK alla var fordringsägare hos GfW kan man dra slutsatsen att deras olika valmöjligheter och utgången av dessa val var så olika för WAK respektive vinodlarna och vinhandlarna, att de inte går att jämföra. Det faktum att vinodlarna och vinhandlarna valde att inte avstå från sina fordringar bör inte väga negativt i analysen av huruvida WAK handlade i enlighet med kriteriet "privat investerare".
- (112) Efter att ha vägt WAK:s olika valmöjligheter mot varandra drar kommissionen slutsatsen att underordnandet av och avståendet från en del av fordringarna av den 4 december 2000 och av den 21 februari 2001 till ett totalt belopp av 5 005 441,60 euro samt avståendet av räntebetalningarna av den 31 december 2000 var det mest fördelaktiga alternativet för WAK och uppfyller därför kriteriet "privat fordringsägare". Underordnandet av och avståendet från fordringarna utgör ett slags anstånd med skulden, vilket är mer fördelaktigt för fordringsägaren än likvidering. I enlighet med fastställd rättspraxis⁽²⁸⁾ kommer en offentlig fordringsägare att avväga om det finns någon fördel med att erhålla det belopp som erbjuds enligt omstruktureringsplanen jämfört med det belopp som skulle kunna återvinnas vid likvidation av företaget. GfW fick ingen fördel som företaget inte skulle

⁽²⁸⁾ EG-domstolens dom av den 29 april 1999 i mål C-342/96, Spanien mot kommissionen, punkt 46; EG-domstolens dom av den 29 juni 1999 i mål C-256/97, DMT, REC s. I-3913, punkt 24; och förstainstansrättens dom av den 11 november 2002 i mål T-152/99, HAMSA mot kommissionen, REG 2002 s. II-3049.

ha fått under normala marknadsvillkor och sålunda fick GfW heller inget statligt stöd till följd av WAK:s beslut att underordna och avstå en del av sina fordringar.

- (113) Vid inledandet av förfarandet uttrycktes tvivel kring huruvida WAK hade hållit underordnandet av och avståendet från fordringarna på lägsta möjliga nivå. Enligt de Tyskland avstod WAK den andel av sina fordringar som krävdes för att täcka GfW:s underskott för 2000, vilket enligt den tyska insolvenslagen (se skäl 25) var nödvändigt för att undvika insolvensförfarande och möjliggöra för GfW att fortsätta med handeln. I det första avtalet (undertecknat den 4 december 2000) mellan GfW och WAK kommer WAK överens med GfW om att, i syfte att undvika insolvens för GfW, underordna fordringar till samma värde som GfW:s underskott efter det att vinodlarna och vinhandlarna gått med på att avstå 90 % av sina återstående fordringar. De enas vidare om att WAK, om nödvändigt, kommer att avstå det belopp WAK gått med på att underordna (se skälen 79 och 80). Skälet till att avståendet av fordringar blev större än först väntat var att vinodlarna och vinhandlarna beslutade att inte avstå några av sina fordringar av de skäl som anges i skäl 110 ovan, trots WAK:s och GfW:s ansträngningar att övertala dem att bidra med sin del för att hjälpa GfW att undvika insolvens (se skälen 79 och 80 i de tyska synpunkterna). Som påpekas i skäl 108 hade vinodlarna och vinhandlarnas beslut att inte avstå några av sina återstående fordringar endast ett begränsat inflytande på WAK:s ekonomiska bedömning och ändrade inte utgången av denna: att det var ekonomiskt mest fördelaktigt för WAK att se till att GfW undvek insolvensförfarandet.

- (114) Kommissionen drar därför slutsatsen att WAK:s partiella underordnande och avstående av fordringar var den mest fördelaktiga möjligheten för WAK, och är därför förenlig med kriteriet "privat fordringsägare" och bör sålunda inte betraktas som statligt stöd till GfW i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

VI.2.2 Förekomst av stöd till vinodlare och vinhandlare

- (115) Vid inledningen av det formella granskningsförfarandet och det därpå följande utvidgade granskningsförfarandet väcktes frågan om huruvida stöd även beviljats vinodlarna och vinhandlarna. För det första föreföll den säkerhetsställning som GfW beviljade vinodlarna och vinhandlarna i samband med uppköpen vara relativt stark och

tvivel väcktes kring huruvida den beviljade säkerhetsställningen verkligen var förenlig med normal affärsverksamhet. För det andra uppskattades det pris som betalades för druvmusten vara högre än marknadspriset. För det tredje ifrågasattes vinodlarnas och vinhandlarnas beslut att inte avstå några av sina fordringar när GfW hotades av insolvens tillsammans med WAK:s beslut att underordna och sedan avstå en del av sina fordringar, trots att vinodlarna och vinhandlarna beslutat att inte avstå 90 % av sina återstående fordringar (20 % av lagervärdet).

VI.2.2.a Vid tidpunkten för uppköp av druvmust – beviljad säkerhetsställning

- (116) Tyskland har i sina synpunkter försäkrat att det beviljande av enkelt, utvidgat eller förlängt återtagandeförbehåll till de olika vinodlarna och vinhandlarna som skedde i samband med inköpet av druvmusten faktiskt var förenligt med gängse affärspraxis. Det gav visserligen vinodlarna och vinhandlarna en relativt stark säkerhetsställning, särskilt för dem som beviljades förlängt återtagandeförbehåll, men det var helt förenligt med gängse affärspraxis och säkerhetsställningen var inte starkare än vid transaktioner med en privat uppköpare.

- (117) Kommissionen hänvisar till de rekommendationer⁽²⁹⁾ som tyska vinproducenters och vinhandlares förbund, Trier, tyska vinhandlares förbund, Mainz, och tyska vinodlarförbundet, Bonn (*Der Bundesverband der Deutschen Weinkellereien und des Weinfachhandels e.V., Trier, der Bundesverband der Deutschen Weinkommissionäre e.V., Mainz und der Deutsche Weinbauverband eV, Bonn*) registrerat hos den tyska konkurrensmyndigheten (*Bundeskartellamt*) i enlighet med § 22 Abs. 3 Nr 2 i lagen om förbud mot konkurrensbegränsningar (*des Gesetzes gegen Wettbewerbsbeschränkungen*)⁽³⁰⁾. Den första utgåvan av rekommendationerna registrerades 1990 och den nuvarande utgåvan registrerades 2005. Av rekommendationerna framgår tydligt att säljaren ska behålla äganderätten till varan till dess att det fulla priset har betalats, för det fall det fulla uppköpspriset inte betalas vid tidpunkten för överföringen av varan. De säkerhetsställningar som beviljades vinodlarna och vinhandlarna i det föreliggande fallet gav olika grader av säkerhet. Endast de som fått förlängt återtagandeförbehåll åtnjöt full betalningssäkerhet. Detta

⁽²⁹⁾ http://www.doerr-weinkommission.de/fileadmin/user_upload/agb_doerr.pdf

⁽³⁰⁾ http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/download/pdf/Merkblaetter/Merkblaetter_deutsch/Konditionenempfehlungen0509.pdf

innebär att säkerhetsställningen för vinodlare och vinhandlare genomsnittligt sett inte var stark nog för att nå upp till rekommendationerna ovan. Med hänvisning till rekommendationerna och den faktiska säkerhetsställning som beviljades, godtar kommissionen därför Tysklands försäkran om att det är förenligt med normal affärspraxis att bevilja säkerhetsställning på det sätt som skedde till vinodlarna och vinhandlarna i det här fallet och att den säkerhetsställning som beviljades inte var starkare än vad som beviljas enligt ett normalt avtal mellan två privata aktörer. Det rör sig därför inte om statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

VI.2.2.b Vid tidpunkten för uppköp av druvmust – priset som betalades för uppköpt druvmust

- (118) I samband med att förfarandena inleddes togs det upp att det pris som GfW betalat för druvmusten hade varit högre än marknadspriset. Som marknadspriset användes priset på bordsvin och det pris som noterats som referenspris var 0,26 euro per liter. Tyskland har i sina synpunkter lämnat omfattande information om GfW:s affärsstrategi, vilka har visat att den vanliga marknaden för bordsvin inte är den relevanta marknaden och att GfW:s strategi innehöll tre delar. Första delen var att köpa in bordsvindruvmust och delta i EU:s destillationsprogram (40 % av lagret). Andra delen var att köpa kvalitetsdruvmust i syfte att sälja den på marknaden för kvalitetsråvin för användning i framställningen av mousserande vin (60 % av lagret). Den tredje delen var att delta i EU:s lagringsprogram med 20 % av lagret innan det såldes för framställning av mousserande vin. Vid analys av om två produkter hör hemma på samma marknad, använder kommissionen *Kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning* ⁽³¹⁾. Enligt punkt 7 i tillkännagivandet omfattar en relevant produktmarknad "alla varor eller tjänster som på grund av sina egenskaper, sitt pris och konsumenternas tilltänkta användning betraktas som utbytbara".
- (119) Marknaden för den druvmust som köptes in i avsikt att utnyttja EU:s destillationsprogram är naturligtvis marknaden för vanligt bordsvin. Det relevanta priset måste dock vara det pris som betalats för vin som skickats till destillering.
- (120) I likhet med alla traditionella interventionsåtgärder på jordbruksmarknaderna har förebyggande destillation av vin enligt artikel 38 i förordning (EEG) nr 822/87 till huvudsyfte att få bort ett vinöverskott från marknaden, och därför måste priset för sådan frivillig destillation vara högt nog för att det ska löna sig för producenterna att skicka vin till destillering. Det faktiska årspriset för destillationsåtgärden fastställdes av rådet till 65 % av det så kallade riktpriiset.
- (121) Själva riktpriiset fastställdes av rådet en gång om året och det fastställdes uttryckligen i syfte att stödja marknaden. För att det skulle kunna fungera som stöd måste det fastställas tillräckligt högt. Riktpriiserna för de olika typerna av vin fastställdes genom rådets förordning (EG) nr 1676/1999 av den 19 juli 1999 om fastställande av riktpriiser för vinsektorn produktionsåret 1999/2000 ⁽³²⁾. Priset för typ AII (vitt bordsvin framställt av druvsorterna Sylvaner eller Müller-Thurgau) fastställdes till 82,81 euro/hl och för typ AIII (vitt bordsvin framställt av druvsorten Riesling) till 94,57 euro/hl. Det exakta belopp som betalades för destillering var, enligt bilaga III till kommissionens förordning (EG) nr 1681/1999 av den 26 juli 1999 om fastställande av uppköpspriser, stöd och vissa andra belopp som för produktionsåret 1999/2000 skall tillämpas i samband med interventionsåtgärder inom vinsektorn ⁽³³⁾, beroende av det levererade vinets alkoholhalt, eftersom kommissionen det året beräknade priset för förebyggande destillation (65 % av riktpriiset) per volymprocent alkohol per hektoliter, och inte per hektoliter.
- (122) Kommissionens viktigaste roll vad avser destillering av vin var att bedöma den faktiska marknadssituationen och att i förhållande till denna fastställa vilka kvantiteter som skulle få omfattas av förebyggande destillation varje år i varje medlemsstat. Genom kommissionens förordning (EG) nr 2367/1999 av den 5 november 1999 om införande av förebyggande destillation enligt artikel 38 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 för produktionsåret 1999/2000 ⁽³⁴⁾ tilldelades den tyska marknaden för vin 148 000 hektoliter för produktionsåret 1999/2000. Genom kommissionens förordning (EG) nr 546/2000 av den 14 mars 2000 om ändring av förordning (EG) nr 2367/1999 om införande av förebyggande destillation enligt artikel 38 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 för produktionsåret 1999/2000 ⁽³⁵⁾ ökades kvantiteten till 468 000 hektoliter. Genom förordning (EG) nr 2367/1999 begränsas den kvantitet som får skickas till destillering till 40 % av produktionen. Enligt kommissionens register destillerade de tyska producenterna omkring 400 000 hektoliter inom ramen för ordningen.
- (123) Enligt Tyskland var priset för vin som skickades till destillering 0,50–0,55 euro per liter. Med beaktande av beräkningsmetoden ovan anser kommissionen det pris som uppges av Tyskland var realistiskt.
- (124) Kommissionen drar slutsatsen att det på grund av EU:s marknadsintervention avseende en väsentlig andel av vinet, skapades två separata marknader. En där referenspriset var det pris som betalades för vin som skickades till destillering (i det här fallet 0,50–0,55 euro per liter) och en annan där referenspriset var marknadspriset. De 0,26 euro per liter som omtalas i beslutet om att inleda förfarande kan därför inte betraktas som det relevanta referenspriset för den druvmust som köptes in i syfte att skickas till destillering.

⁽³¹⁾ EGT C 372, 9.12.1997, s. 5.

⁽³²⁾ EGT L 199, 30.7.1999, s. 7.

⁽³³⁾ EGT L 199, 30.7.1999, s. 15.

⁽³⁴⁾ EGT L 283, 6.11.1999, s. 10.

⁽³⁵⁾ EGT L 67, 15.3.2000, s. 7.

- (125) För att kunna fastställa vilken som var den relevanta marknaden för den druvmust som köptes in för att bearbetas till råvin för framställning av mousserande vin, måste man först fastställa om det finns två separata marknader för vin och om den druvmust som GfW köpte in hör hemma på samma marknad som bordsviner eller inte. Det måste också fastställas om vin av högre kvalitet uppnådde högre priser. I sin statistik hänvisar kommissionen alltid till olika priser beroende på vinets kvalitet. Enligt kommissionens interna vinexperter är priset på vin inte detsamma för varje parti och den vinstatistik som finns ger endast genomsnittspriser för olika kvalitetsnivåer. Det verkliga priset påverkas av flera faktorer. Huvudfaktorerna är kvalitet, lagring, renommé, efterfrågan och alkoholhalt/Öchsle-graden. Öchsle-graden anger mognadsnivån och sockerhalten i druvorna. Den är viktig eftersom den är avgörande för vinets slutliga naturliga alkoholhalt. Enligt Deutsches Weininstitutet (tyska vininstitutet) kräver framställningen av sekt/mousserande vin att råvinet har en hög alkoholhalt ⁽³⁶⁾.
- (126) Detta stöder Tysklands påstående att druvmustens Öchsle-grad måste vara högre om slutprodukten är ett mousserande vin än om den är ett bordsvin, och att en avgift måste betalas för druvmust med en högre grad Öchsle. Kommissionen godtar därför Tysklands argument att det finns separata marknader och att priset verkligen måste ha varit högre för den druvmust som skulle användas för framställning av mousserande vin än för druvmust för framställning av bordsvin. Därmed godtar kommissionen också att det pris som betalades av GfW vid tidpunkten för uppköpet inte kan jämföras med priset för bordsvin (0,26 euro/liter), så som skett i samband med inledandet av förfarandet.
- (127) Tyskland lämnar sedan information rörande det pris som kan uppnås på den relevanta marknaden, dvs. marknaden för kvalitetsdruvmust för användning vid framställningen av mousserande vin. Enligt denna information låg baspriset för en liter druvmust som håller 60 grader Öchsle på 0,312 euro per liter på marknaden för mousserande viner. För varje ytterligare Öchsle-grad (upp till högst 80 grader Öchsle), betalades 0,005 euro per liter. Vinodlarna och vinhandlarna fick betalt för sin kvalitetsdruvmust (60 % av den inköpta druvmusten) i enlighet med denna princip. Enligt importstatistiken från det tyska vinodlarförbundet (Deutsche Weinbauverband) för åren 1998–2001 (som lämnats in av Tyskland) låg marknadspriset för importerat vitt bulkvin (vars höga kvalitet lämpar sig för framställning av mousserande vin) vidare på 0,38 euro per liter.
- (128) Kommissionen kan godta Tysklands argument att marknadspriset på den relevanta marknaden låg på omkring 0,38 euro per liter, mot bakgrund av informationen från kommissionens egna vinexperter om hur priset på vin fastställs, informationen från Deutsches Weininstitutet enligt ovan och vinstkalkylen i GfW:s affärsplan.
- (129) GfW:s affärsplan, som lämnats in av Tyskland, visar att GfW, vid den tidpunkt då företaget köpte in druvmusten, förväntade sig kunna skicka 40 % av lagret till förebyggande destillation till ett pris på 0,50–0,55 euro per liter, att sälja 60 % av lagret till ett pris av 0,375 euro per liter och att för 20 % av lagret kunna få ytterligare EU-stöd för lagring av vin på 0,06 euro per liter innan vinet såldes för 0,375 euro per liter ett år senare. Företaget förväntade sig kunna sälja lagret till ett genomsnittspris på 0,44–0,46 euro och få en vinst på mellan 0,06 och 0,09 euro per liter. Detta skulle ha inneburit en total vinst på omkring 2,64–3,96 miljoner euro.
- (130) Under 1999 skickade GfW 40 % av sitt lager till förebyggande destillation till ett pris på 0,50–0,55 euro per liter. På grund av en prisnedgång på vinmarknaden i slutet av 1999 (inte alls väntat med tanke på de högre priserna året innan) beslutade GfW att inte sälja sitt återstående lager det året utan lagra det och sälja det under 2000 eller dra nytta av en andra omgång förebyggande destillation, om marknadspriserna skulle förbli låga. Detta beslut var baserat på antagandet att den förebyggande destillationen skulle fortsätta. Genom förordning (EG) nr 1493/1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin avskaffades emellertid förebyggande destillation. I stället infördes en möjlighet till frivillig destillation för att försörja marknaden för spritdrycker. Den nyligen införda åtgärden för krisdestillation kan endast användas i undantagsfall vid störningar på marknaden. I skäl 35 i förordning (EG) nr 1493/1999 hänvisas uttryckligen till avskaffandet av destillationsordningen som en konstgjord avsättningsmöjlighet för överskottsproduktion. Den nya förordningen trädde i kraft den 31 juli 2000.
- (131) För GfW innebar detta att destillationsåtgärderna under produktionsåret 2000/01 var betydligt mindre förmånliga än under tidigare år. Vid destillation för försörjning av marknaden för spritdrycker kunde endast hälften av det tidigare genomsnittspriset på 0,50–0,55 euro uppnås.
- (132) Tyskland anser att denna utveckling inte kunde förutses när GfW beslutade att behålla vinet i lager. Kommissionen å sin sida, anser att denna utveckling faktiskt kunde förutses. Enligt den nya gemensamma organisationen av marknaden för vin fastställdes uttryckligen att destillationssystemet skulle avvecklas. Det borde därför ha stått klart för GfW vid den tidpunkt då företaget beslutade att utnyttja en andra omgång destillation, att destillationsåtgärden från andra hälften av 2000 och framåt inte längre skulle innebära undantag från de sjunkande priserna på marknaden.

⁽³⁶⁾ http://www.deutscheweine.de/jcc/Internet-EN/nav/0f2/0f207d71-9ffe-401e-76cd-461d7937aee2&sel_uCon=02a235d6-994d-7017-288b-5952196117f5&uTem=0e3307d7-19ff-e401-e76c-d461d7937aee

- (133) Argumenten kring om GfW borde ha känt till ändringen i förordningen är dock irrelevanta. I affärsplanen vid tiden för uppköpet – som är den bakgrund mot vilken GfW:s agerande som en privat investerare bör bedömas – ingick bara en första omgång av förebyggande destillation, som verkligen ägde rum och för vilken GfW fick EUR 0,50–0,55 euro per liter. Affärsplanen innehöll inte någon andra omgång förebyggande destillation och därmed ingick inte de väntade inkomsterna från sådan destillation i den totala vinstberäkningen vid tiden för uppköpet. En andra destillationsomgång ingick inte i affärsplanen, och även om det inte råder något tvivel om GfW:s beslut att försöka utnyttja en andra destillationsomgång när marknadspriserna föll var ett dåligt beslut, kan det inte betraktas som statligt stöd till vinodlarna och vinhandlarna vid tiden för uppköpet.
- (134) Mot bakgrund av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att GfW betalade marknadspriset för druvmust producerad under hösten 1999 och att inget statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget därför beviljades vinodlarna och vinhandlarna.

VI.2.2.c Vid tidpunkten för WAK:s underordnande av och avstående från fordringar

- (135) I skäl 114 dras slutsatsen att WAK:s underordnande av och avstående från fordringar skedde helt och hållet i egenintresse och i enlighet med kriteriet "privat fordringsägare", och därför inte utgjorde statligt stöd till GfW. Det faktum att WAK:s beslut var förmånligt för vinodlarna och vinhandlarna är inte relevant, eftersom detta inte var avsikten utan bara en konsekvens av WAK:s försök att återvinna så mycket av sina egna medel som möjligt.
- (136) Kommissionen drar slutsatsen att WAK, när man underordnade och avstod sina fordringar, inte beviljade vinodlarna och vinhandlarna statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

VI.3 Bedömning av om stödet utgör olagligt stöd

- (137) Eftersom stödinslaget i WAK:s lån till GfW har beviljats och utbetalats utan föregående anmälan till kommissionen, rör det sig om olagligt stöd i den mening som avses i artikel 1 f i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽³⁷⁾.
- (138) Det måste därför undersökas om något av undantagen från förbudet mot statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget är tillämpligt.
- (139) Ur den nuvarande synvinkeln är undantagen enligt artikel 107.2 och 107.3 a, b och d inte tillämpliga eftersom stödet inte är något av följande:
- Stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning.
 - Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi.
 - Stöd för att främja kulturen eller bevarandet av kulturarvet såvitt de inte påverkar handels- eller konkurrensvillkoren i unionen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.
- (140) Artikel 107.3 c utgör därför det enda undantag som eventuellt kan tillämpas.
- (141) Vid den tidpunkt då stödet beviljades utvärderades stöd till primärproducenter direkt mot bakgrund av artikel 107.3 c i EUF-fördraget. Enligt den tidens praxis kunde stöd till investeringar, krediter, boskapssektorn, producentorganisationer, marknadsföring och reklam, ersättning för skador orsakade av sjukdomar, försäkringspremier och tekniskt stöd anses vara förenligt med den inre marknaden om det uppfyllde vissa kriterier. Ingen av de ovan nämnda formerna för förenligt stöd kan dock användas som underlag för att undanta det föreliggande stödet.
- (142) För fullständighetens skull undersöker kommissionen också om riktlinjerna för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter inte kan vara tillämpliga i det aktuella fallet. Det första villkoret för att kunna beviljas stöd till undsättning och omstrukturering är att företaget i fråga ska anses vara i svårigheter i den mening som avses i riktlinjerna för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ⁽³⁸⁾. Det finns inget i de uppgifter som kommissionen förfogar över som tyder på att företaget var i svårigheter i den mening som avses i ovan nämnda riktlinjer vid tidpunkten för beviljande av stödet. Det var först ett år senare på grund av en nedgång på marknaden som GfW hamnade i svårigheter.

VI.4 Undantagen i artikel 107 i fördraget tillämpade på GfW:s lån

⁽³⁷⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽³⁸⁾ EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

- (143) I alla händelser vill kommissionen framhålla att det åligger den berörda medlemsstaten att för att fullgöra sin samarbetskyldighet gentemot kommissionen lämna alla upplysningar som kommissionen kan behöva för att kontrollera att villkoren för det undantag man önskar åtnjuta är uppfyllda⁽³⁹⁾. I det föreliggande fallet har Tyskland inte tillhandahållit tillräcklig information för att kommissionen ska kunna granska uppgifterna mot bakgrund av dessa riktlinjer. Tyskland har inte heller överlämnat dokumentation i en utsträckning som gör det möjligt för kommissionen att bedöma stödet mot bakgrund av andra former av förenligt stöd som nämns i punkt 126, och detta trots den information som kommissionen lämnar i punkt 44 i beslutet att inleda granskningsförfarandet.
- (144) Stödåtgärder vars förenlighet bedöms direkt mot bakgrund av artikel 107.3 c i EUF-fördraget måste bedömas restriktivt. Det måste tydligt kunna visas att stödåtgärdens positiva effekter överväger de negativa effekter stödet skulle kunna få för konkurrensen och den inre marknadens funktion. Ensidiga statliga stödåtgärder som endast har till syfte att förbättra producenternas finansiella situation, men som inte på något sätt bidrar till sektorns utveckling, anses inte uppfylla dessa kriterier och utgör därför driftsstöd som inte är förenliga med den gemensamma marknaden.
- (145) Av skälen ovan är det stöd som beviljades GfW som ett inslag i lånet inte förenligt med något av de möjliga undantag från artikel 107.3 som anges ovan. Därmed är stödet oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (146) Inga andra undantag enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget är tillämpliga.

VII. SLUTSATS

- (147) Av ovanstående skäl finner kommissionen att det lån som beviljats GfW inte kan betraktas som förenligt med den inre marknaden. Kommissionen konstaterar vidare att Tyskland har genomfört den aktuella åtgärden på ett olagligt sätt.
- (148) Av ovanstående skäl finner kommissionen att det därpå följande underordnandet av fordringar och avståendet från fordringar och från framtida räntebetalningar inte utgör statligt stöd till förmån för GfW och inte heller för vinodlarna och vinhandlarna.
- (149) Av ovanstående skäl finner kommissionen att uppköpet av druvmust skedde till marknadspriserna och i enlighet med gängse affärspraxis och att det därför inte utgör statligt stöd till vinodlarna och vinhandlarna.

- (150) När ett olagligt beviljat statligt stöd befinns vara oförenligt med den inre marknaden blir den naturliga följden av detta att stödet bör återvinnas, för att så långt det är möjligt återställa den konkurrenssituation som existerade innan stödet beviljades.
- (151) Eftersom det inte finns någon rättslig efterträdare till GfW är återvinning inte möjlig i enlighet med fastställd rättspraxis⁽⁴⁰⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stödet, som består i skillnaden mellan den räntesats som tagits ut på lånet till GfW och marknadsräntesatsen plus den riskavgift som borde ha tagits ut för lånet, och som i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har beviljats olagligt av Tyskland till förmån för *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH*, är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 2

WAK:s underordnande av och avstående från fordringar utgör inte stöd till GfW eller till vinodlarna och vinhandlarna i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 3

GfW:s uppköp av druvmust under 1999 utgör inte stöd till vinodlarna och vinhandlarna, i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 4

Tyskland ska inte åläggas att återvinna det stöd som avses i artikel 1 från stödmottagaren, eftersom stödmottagaren är insolvent och har upplösts samt har avförts från handelsregistret och det inte finns någon rättslig efterträdare.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 29 juni 2011.

På kommissionens vägnar

Dacian CIOLOȘ

Ledamot av kommissionen

⁽³⁹⁾ Förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i mål T-171/02, Regione autonoma della Sardegna mot Europeiska kommissionen, T-171/02, REG, s. II -2123, punkt 129.

⁽⁴⁰⁾ EG-domstolens dom av den 2 juli 2002 i mål C 499/99, Belgien mot Spanien (Magefesa), REC 1999, s. I-6031.